

STANDARD OCUPAȚIONAL

**Ocupația: Interpret în limbaj mimico-gestual
(studii superioare)**

**Domeniul: Educație și formare profesională, cercetare-proiectare,
cultură, sport**

Cod COR: 234004

2006

Inițiator de proiect: Institutul Național pentru Prevenirea și Combaterea Excluziunii Sociale a Persoanelor cu Handicap

Coordonator de proiect: Cătălin Bucinschi, director, Institutul Național pentru Prevenirea și Combaterea Excluziunii Sociale a Persoanelor cu Handicap

Echipa de redactare a standardului ocupațional:

dr. Virginia Crețu, specialitatea psihopedagogie specială, cercetător științific gr. I, Institutul Național pentru Prevenirea și Combaterea Excluziunii Sociale a Persoanelor cu Handicap

Lucian Bădescu, utilizator/interpret în limbaj mimico-gestual

Silviu Ghioc, asistent de cercetare în domeniul handicapului, Institutul Național pentru Prevenirea și Combaterea Excluziunii Sociale a Persoanelor cu Handicap

Echipa de validare / Referenți de specialitate:

▪ **Asociația Națională a Surzilor din România:**

Mihail Grecu, interpret în limbaj mimico-gestual, președinte al Asociației,

Janina Turcu, utilizator în limbaj mimico-gestual și formator în domeniu

Iosif Comșa, utilizator în limbaj mimico-gestual și formator în domeniu

▪ **Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap:**

Monica Stanciu, șef serviciu *Metodologie, standardizare, licențiere*,

Bianca Cercel, consilier superior, Direcția Generală de Inspectie și Control

Cristina Mihăilescu, consilier asistent, Direcția de Integrare Europeană

▪ **Asociația RENINCO:**

Prof. univ. dr. Ecaterina Vrasmaș – specialitatea Psihopedagogie specială, președinte

Conf. univ. dr. Traian Vrasmaș – specialitatea Psihopedagogie specială, coordonator național programe

Conf. univ. dr. Doru Vlad Popovici - specialitatea Psihopedagogie specială

▪ **Federația Sindicatelor Libere din Învățământ (FSLI):**

Prof. Doina Leca – Președinte FSLI, sector 1, București

Prof. Matiana Ligia Ene – lider sindical FSLI, Școala Specială nr. 10, sectorul 1, București

Prof. Petruța Elena Lungu, Școala Specială nr.10, sector 1, București

▪ **Colegiul Economic „Hermes”,**

Prof. Camelia Stănescu, traducător – limba spaniolă-limba rromani, limba româna – limba spaniolă

▪ **Școala pentru hipoacuzici:**

Prof. Mariana Pârcălăbescu, specialitatea psihopedagogie specială, director

Prof. Ana – Irina Imbir, specialitatea psihopedagogie specială, (elevi cu handicap auditiv)

▪ **Asociația de psihologie și Psihoterapie Adleriană din România**

George Gojgar, utilizator/absolvent al cursului/programului de pregătire specială în domeniul limbajului mimico-gestual

Descrierea ocupației

Recunoașterea ocupației de interpret în limbaj mimico-gestual și prezența interpreților în instituțiile publice, la ședințele camerelor parlamentului, la televiziune, în instituțiile de cultură, la spectacolele de teatru, în adunările publice, în relațiile de comunicare între persoanele surde și persoane fizice și juridice are un rol deosebit în prevenirea excluziunii sociale a persoanei surde. Interpretul în limbaj mimico-gestual asigură accesul persoanei cu handicap auditiv la informații și exercitarea tuturor rolurilor sociale pe care le au ceilalți concetățeni ai săi, asigurând astfel evitarea izolării și marginalizării sociale, înlăturarea unor bariere care stau în calea afirmării și participării sale la viața comunității.

Interpretul în limbaj mimico-gestual, în raport cu angajatorul și persoana cu handicap auditiv are o serie de obligații deontologice și de educație permanentă dintre care cităm:

- tratarea persoanei cu handicap de auz cu respect, bună-credință, înțelegere și afecțiune;
- asigurarea discreției și confidențialității
- participarea la activități de perfecționare în domeniu
- menținerea unei legături cu persoanele cu handicap de auz, cu asociațiile lor, în vederea perfecționării propriilor competențe și cunoașterii problematicei actuale a acestora.

În România ocupația de interpret în limbajul mimico-gestual are o recunoaștere oficială, începând din 1999, în baza Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 102/1999, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 519/2002, privind protecția specială și integrarea în muncă a persoanelor cu handicap (art. 15, al. a și b).

UNITĂȚI DE COMPETENȚĂ

Domeniu de competență	Nr. crt.	Titlul unității
Fundamentale	1.	Comunicare interpersonală
	2	Planificarea activităților
	3	Dezvoltarea profesională
	4.	Utilizarea calculatorului
Generale pe domeniul de activitate	5.	Organizarea activității la locul de muncă
	6.	Urmărirea respectării drepturilor persoanei cu handicap
	7.	Utilizarea creativă a limbajului
Specifice ocupației	8.	Pregătirea comunicării specifice
	9	Decodificarea informațiilor
	10.	Reproducerea/interpretarea conținutului mesajului prin semne mimico-gestuale
	11.	Transpunerea în vorbire a informațiilor din limbajul mimico-gestual
	12.	Utilizarea comunicării inverse/feed-back-ului

UNITATEA 1

Comunicare interpersonală

Descriere

Unitatea descrie competența necesară transmiterii și primirii informațiilor de către interpretul în limbaj mimico-gestual, în scopul susținerii bunei desfășurări a activităților, oriunde acesta este solicitat de angajator.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Stabilește modul de comunicare	1.1. Modul de comunicare este stabilit în funcție de interlocutor, context, de specificul și caracteristicile comunicării. 1.2. Comunicarea este adaptată la modificările survenite în comportamentul beneficiarului. 1.3. Discuțiile cu beneficiarul sunt purtate și orientate permanent în direcția obținerii unei relații interpersonale pozitive.
2. Transmite și primește informații	2.1. Transmiterea și primirea informațiilor se realizează cu promptitudine, corect, prin forme specifice de comunicare, 2.2. Informațiile sunt transmise și primite permanent cu toate amănuntele relevante. 2.3. Limbajul utilizat este specific activității desfășurate, în concordanță cu contextul dat și particularitățile interlocutorilor. 2.4. Modul de adresare utilizat este concis și politicos.
3. Facilitarea comunicării între părți	3.1. Informația este furnizată direct beneficiarilor. 3.2. Informațiile sunt utile și necesare pentru înțelegerea problemelor. 3.3. Discuția între părți se desfășoară într-o atmosferă de respect și neutralitate.

Gama de variabile

Forme de comunicare:

- verbal (oral, scris)
- non-verbal (mimica, gestică, distanța personală)
- para-verbal (intonație, expresivitate, pauze, volumul vocii)

Factori și parteneri implicați:

- angajatorul
- persoanele cu handicap auditiv
- echipele implicate
- activitățile de interpretare propriu-zisă
- public
- locul și timpul de desfășurare.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- factorii comunicării interpersonale eficiente
- modul de adresare și exprimare a ideilor; stilul personal în comunicare
- tehnici de negociere

La evaluare se urmărește:

- capacitatea de ascultare activă, de comunicare și de stabilire cu ușurință a relațiilor, empatia cu interlocutorul;
- capacitatea de analiză și sinteză, maleabilitatea, capacitatea de evaluare corectă a interlocutorului și de a îi câștiga încrederea;
- abilitatea de a comunica eficient indiferent de caracteristicile psihosociale ale interlocutorilor;
- abilitatea de a-și forma un punct de vedere obiectiv asupra caracteristicilor personalității interlocutorilor;
- capacitatea de a crea situații în care interlocutorul să acționeze în mod firesc.

UNITATEA 2

Planificarea activităților

Descriere

Unitatea se referă la competența necesară interpretului în limbaj mimico-gestual de a realiza o planificare realistă și corectă a activităților, în vederea asigurării eficienței comunicării și interpretării în limbaj mimico-gestual.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Stabilește activitățile specifice	1.1. Solicitățile și exigențele angajatorului sunt identificate corect. 1.2. Tipul activităților este definitivat cu discernământ. 1.3. Lista activităților este definitivată adecvat tipului acestora.
2. Ierarhizează activitățile	2.1. Ierarhizarea se realizează cu atenție, în funcție de priorități. 2.2. Activitățile ce urmează a fi derulate sunt ierarhizate cu promptitudine imediat după contactarea angajatorului. 2.3. Activitățile sunt ierarhizate în funcție de dificultatea conținutului, de însușirile persoanelor care comunică, de contextul comunicării. 2.4. Ierarhizarea priorităților este flexibilă, modificându-se în funcție de situațiile noi apărute.
3. Planifică în timp activitățile	3.1. Activitățile sunt planificate în timp, în funcție de cerințe/solicitări, priorități, de dificultatea conținutului, de însușirile persoanelor care comunică și de contextul comunicării. 3.2. Timpul necesar unei activități este estimat corespunzător tipului acesteia. 3.3. Perioada de timp este estimată realist pe baza unei analize atente a datelor ce compun situația de comunicare.

Gama de variabile

Tipul activităților poate fi: pregătitoare, de organizare, de informare etc.

Angajatorului poate fi:

- persoane surde,
- persoane fizice și juridice,
- instituții publice etc.

Interpret in limbaj mimico-gestual 12 unități

Specificul instituției se referă la: televiziuni, instituții de cultură, ședințe ale camerelor parlamentului, adunări publice etc.

Nivelul familiarizării/cunoașterii terminologiei utilizate în situația de interpretare se referă la: însușirea termenilor specifici fiecărui domeniu în care va avea loc comunicarea (medical, juridic, educațional etc.)

Mediul fizic în care va avea loc interpretarea: camere obișnuite, săli de spectacol, săli de ședințe, aule, studiouri de televiziune, dotate cu diferite obiecte de mobilier (mese, scaune, birouri etc.).

Competențele și performanțele lingvistice ale partenerilor care comunică se referă la: cunoștințele de vocabular, gramatică, fonetică și ortografie.

Stilul comunicării fiecărui partener poate fi: stilul rece, stilul formal, stilul consultativ, stilul ocazional, stilul intim.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- Factorii planificării eficiente
- Elemente de management organizațional.
- Elemente de management al timpului
- Operaționalizarea obiectivelor
- Noțiuni de psihologie privind autoevaluarea
- Tehnici de negociere

La evaluare se urmărește:

- Capacitate de analiză și de evaluare a priorităților;
- Capacitate de a comunica eficient cu anumiți interlocutori într-un anumit context, în vederea planificării corecte a activităților;
- Rigurozitatea, realismul, spiritul de răspundere, operativitatea, spiritul analitic cu care stabilește activitățile specifice și le ierarhizează;
- Spiritul de observație, atenția și adecvarea cu care planifică activitățile specifice.

UNITATEA 3

Dezvoltarea profesională

Descriere

Unitatea se referă la competența necesară autoevaluării rezultatelor și a performanțelor obținute, perfecționării și acumulării de noi cunoștințe și abilități prin participarea la programe de educație permanentă.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Autoevaluează necesarul de pregătire	1.1. Evaluează corect eficiența comunicării prin limbaj mimico-gestual cu persoanele surde. 1.2. Evaluează realist rezultatele și progresele în consolidarea deprinderilor și abilităților de interpretare. 1.3. Autoevaluează periodic activitatea în domeniile în care și-a exercitat competențele. 1.4. Rezultatele evaluării/autoevaluării sunt detaliate în raportul de analiză a activităților, cu toate amănuntele relevante.
2. Efectuează studiu individual	2.1. Colectarea informațiilor privind noutăți/evoluții în domeniul limbajului mimico-gestual se face din surse specializate. 2.2. Consultarea unor lucrări și publicații de specialitate necesare practicării activității se face cu rigurozitate. 2.3. Informațiile obținute de la persoane cu handicap, colegi și de la alți specialiști cu experiență sunt analizate și sintetizate în mod eficient.
3. Participă la formarea profesională	3.1. Participarea la formarea continuă se face cu conștiinciozitate, pentru eliminarea punctelor slabe din cunoștințele de specialitate. 3.2. Cunoștințele dobândite în timpul instruirii sunt aplicate operativ, în vederea creșterii eficienței și calității interpretării în limbaj mimico-gestual. 3.3. Participarea la formarea profesională se face cu responsabilitate, în scopul recunoașterii capacităților profesionale.

Gama de variabile

Tipuri de activități de formare profesională: inițiere, perfecționare, specializare

Surse de informații naționale și internaționale privind limbajul mimico-gestual și activitatea interpreților pot fi: Asociația Surzilor din România sau din alte țări, catedrele de specialitate ale universităților din țară și/sau străinătate, lucrări de specialitate, specialiști în domeniu din țară și străinătate etc.

Obiective urmărite la formarea profesională:

- noi tehnici de transmitere a informațiilor
- îmbunătățirea calității exprimării
- creșterea capacității de reacție în situații neprevăzute
- creșterea capacității de adaptare a comunicării în funcție de interlocutori.
- creșterea capacității de convingere și de negociere etc.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- Tipuri de evaluare: raportată la standarde; în raport cu obiectivele fixate; în raport cu situațiile vieții reale
- Exigențe privind înregistrarea progreselor (pretestarea/stabilirea competențelor inițiale, evaluarea continuă și sumativă, fișa de progres)
- Deprinderi-definiție
- Tipuri de deprinderi
- Etapele formării și consolidării deprinderii
- Modalități moderne de învățare
- Modalități moderne de comunicare
- Noțiuni de psiho-pedagogie
- Opțiuni metodice
- Scale de autoevaluare
- Cunoștințe privind importanța cunoașterii terminologiei specifice din domeniul în care interpretează și din domeniul protecției persoanelor cu handicap

La evaluare se urmărește:

- Capacitate de analiză și evaluare, de asigurare a conexiunii inverse la identificarea necesarului de formare profesională
- Respectarea etapelor și cerințelor psihologice privind formarea/automatizarea deprinderilor
- Abilitățile de utilizare a dicționarelor, materialelor legislative
- Capacitate de învățare și actualizare a cunoștințelor
- Interesul pentru noutățile în domeniu

UNITATEA 4

Utilizarea calculatorului

Descriere

Unitatea se referă la competența necesară interpretului în limbaj mimico-gestual ~~văzând~~ de utilizare a calculatorului, în vederea comunicării cu părțile implicate, obținerii de informații cu ajutorul internetului, organizării unei baze proprii de date, prelucrării informațiilor și tipărirea documentelor.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Colectează informațiile de pe internet	1.1. Accesarea internetului se face adecvat necesarului de informații, accesând surse cât mai diverse. 1.2. Informațiile sunt obținute din surse de încredere. 1.3. Informațiile obținute sunt relevante pentru activitatea de interpretare în limbaj mimico-gestual.
2. Stocheză în calculator informațiile necesare	2.1. Informațiile sunt organizate în mod logic, pe fișiere și foldere. 2.2. Informațiile sunt organizate în forma unui sistem cuprinzător și eficient. 2.3. Informațiile sunt organizate în funcție de conținutul lor și sursa din care provin. 2.4. Informațiile sunt organizate în funcție de specificul și importanța lor.
3. Prelucreză informațiile de tip text	3.1. Informațiile introduse sunt adaptate și prelucrate corect în format Word. 3.2. Informațiile stocate sunt reactualizate permanent. 3.3. Informațiile sunt salvate și păstrate respectând condițiile de securitate și confidențialitate. 3.4. Informațiile sunt arhivate pe diferite suporturi de memorie, asigurându-se conservarea adecvată și accesul rapid la acestea, ori de câte ori este nevoie. 3.5. Informațiile sunt prelucrate în conformitate cu cerințele programelor informatice disponibile.
4. Redactează/tipărește documentele specifice	4.1. Documentele specifice finale sunt redactate în conformitate cu cerințele activității. 4.2. Documentele sunt redactate/tipărite în numărul de exemplare solicitat, în funcție de necesități. 4.3. Documentele sunt redactate/tipărite respectând criteriile de calitate și estetice.

Gama de variabile

Surse de informații de încredere (accesate pe internet) pot fi:

- web-site-uri clienți
- publicații de specialitate
- web-site-uri de publicații
- biblioteci electronice

Suporturi de memorie pot fi:

- dischete,
- CD-uri,
- stick-uri de memorie etc.

Tipuri de documente redactate/ tipărite: studii și analize, corespondență, rapoarte de activitate, comunicări științifice, referate, planuri de activitate etc.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- cunoștințe de operare (redactare texte, accesare și gestionare a informației)
- utilizarea aplicațiilor: editoare de text, calcul tabelar, baze de date etc.
- tipuri de echipament: PC, imprimante, scanner, kit-uri de instalare.
- accesarea și navigarea pe internet, ca mediu de informare și comunicare
- tehnologii de acces pentru persoane cu handicap

La evaluare se urmărește:

- rapiditatea în operarea pe calculator;
- corectitudinea colectării informațiilor de pe internet;
- modul de asumare a răspunderii pentru corectitudinea informației;
- utilizarea corectă a calculatorului pentru accesarea, întreținerea și utilizarea sistemelor de informații proprii;
- interesul pentru culegerea de noi informații și capacitatea de a selecta cu responsabilitate informațiile semnificative;
- capacitatea de interpretare, sintetizare și corelare a informațiilor culese;
- capacitatea de a selecta informațiile semnificative dintr-un volum mare de informații cu care vine în contact.

UNITATEA 5

Organizarea activității la locul de muncă**Descriere**

Unitatea se referă la competența necesară interpretului în limbaj mimico-gestual privind asigurarea, menținerea și optimizarea condițiilor de comunicare/interpretare. Competența vizează identificarea instituției/spațiului de desfășurare a activității, negocierea cu angajatorul a condițiilor în care se va realiza comunicarea și definitivarea ținutei/poziției sale în vederea desfășurării optime a activității de comunicare/interpretare.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Identifică caracteristicile instituției/spațiului în care va avea loc interpretarea	1.1. Identificarea caracteristicilor instituției / spațiului în care va avea loc interpretarea, și a poziției persoanelor care comunică este realizată printr-o reprezentare obiectivă și realistă, la fața locului. 1.2. Reprezentarea spațiului, așezarea persoanelor care comunică și distanțele interpersonale propuse sunt evaluate cu atenție. 1.3. Forma de organizare a comunicării este identificată corect.
2. Negociază cu angajatorul condițiile de realizare a comunicării/interpretării în limbaj mimico-gestual	2.1. Condițiile în care se va realiza comunicarea/interpretarea sunt verificate cu rigurozitate la fața locului, înainte de începerea acțiunii. 2.2. Cerințele identificate ale comunicării/interpretării sunt prezentate angajatorului în timp util. 2.3. Condițiile în care se va realiza comunicarea/interpretarea sunt asigurate printr-o negociere bine argumentată și eficientă cu angajatorul.
3. Definitivează propria așezare /ținută în spațiul special destinat	3.1. Plasarea în spațiul special destinat este definitivată cu atenție. 3.2. Respectarea cerințelor privind asigurarea factorilor tehnici optimi sunt verificate cu rigurozitate. 3.3. Îmbrăcămintea, ținuta și poziția solicitată de situația de comunicare este aleasă adecvat .
4. Verifică respectarea normelor de igienă a mediului și de securitate a persoanei	4.1. Respectarea valorilor normale ale ambiantului în concordanță cu normele de igienă a mediului și de securitate a persoanei sunt verificate cu rigurozitate. 4.2. Amenajarea și dotarea corespunzătoare a spațiului este controlată cu atenție. 4.3. Calitatea mediului în ziua și în perioada dinaintea activității este verificată cu responsabilitate.

Gama de variabile

Obiectivele comunicării pot fi: de transmitere/primire de informații, de negociere, de exprimare și cristalizare a opiniilor, de instruire și educare, de integrare și participare socială, etc.

Caracteristicile instituțiilor se referă la: instituții cu un protocol deosebit, organisme guvernamentale /non-guvernamentale, instituții de cultura(teatru, casa de cultură), mass-media, instituții de învățământ etc.

Spațiile pot fi: săli de conferințe, camere obișnuite, birouri, săli de clasă etc. dotate cu diverse tipuri de mobilier (masă rotundă, bănci fixe sau mobile etc.);

Forma de organizare a comunicării: prezentare ex-catedra, interviu, masă rotundă, discuție în grup, grupuri mici într-o audiență largă ș.a.

Factorii mediului optim se referă la: poziția, fondul vizual (zona din spatele interpretului), iluminarea, eliminarea zgomotului de fond, distanța optimă față de interlocutori în mediul fizic etc.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- Spațiul și relațiile interumane
- Zone și distanțe interpersonale (zona intimă, personală, socială și zona publică); stabilirea zonei și distanței interpersonale de către interpretul mimico-gestual
- Așezarea interpretului de limbaj mimico-gestual
- Plasamentul la masa negocierilor; plasamentul în funcție de relațiile de comunicare distincte (cooperare, independență, comunicare, competiție, tactică)
- spații sociopete
- spații sociofuge;
- spații flexibile
- spații fixe
- Analiza structurii timpului de comunicare
- Valoarea psihologică a culorilor
- Raportul fond formă în recepție
- Igiena spațiului

La evaluare se urmărește:

- Spiritul de observație și capacitatea de analiză și sinteză la identificarea caracteristicilor instituției și a spațiilor în care va activa;
- Deprinderile de argumentare, amabilitatea, capacitatea de convingere, abilitățile de luare a deciziei la, capacitatea de organizare la negocierea cu angajatorul a condițiilor de realizare a comunicării în limbaj mimico-gestual;
- Preocuparea și grija pentru respectarea normelor și securității persoanei.

UNITATEA 6

Urmărirea respectării drepturilor persoanei cu handicap**Descriere**

Unitatea prezintă competența necesară interpretului în limbaj mimico-gestual pentru a sprijini protecția și promovarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei cu handicap.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Acordă servicii de consiliere referitoare la drepturile persoanelor cu handicap.	1.1. Consilierea se acordă angajatorului / părților implicate cu responsabilitate și în timp util. 1.2. Cazurile de încălcare a drepturilor persoanei cu handicap sunt clarificate cu argumente pertinente, cuprinse în legislația specifică. 1.3. Măsurile pentru asigurarea drepturilor persoanelor cu handicap și prevenirea încălcărilor sunt explicate cu toate amănuntele adecvate situației.
2. Informează persoana cu handicap cu privire la drepturile și obligațiile sale legale	2.1. Informarea este cuprinzătoare, având în vedere toate categoriile de drepturi și obligații. 2.2. Informațiile cu privire la drepturile și obligațiile asigurate prin sistemul de protecție socială sunt permanent actualizate. 2.3. Informațiile sunt transmise într-un limbaj adaptat specificului persoanei cu handicap.
3. Stabilește nivelul de exercitare a drepturilor persoanei cu handicap	3.1. Nivelul de exercitare a drepturilor persoanelor cu handicap este stabilit cu obiectivitate. 3.2. Evaluarea respectării drepturilor este exhaustivă. 3.3. Evaluarea necesității prevenirii unor situații de încălcare a unor drepturi este realizată în timp util, printr-o analiză complexă.
4. Informează autoritățile competente asupra cazurilor de încălcare a drepturilor persoanelor cu handicap	4.1 Informațiile sunt transmise autorităților competente printr-un raport complet, relevând dreptul încălcat/revendicat. 4.2. Informațiile sunt transmise cu claritate și promptitudine. 4.3. Informațiile transmise sunt însoțite de raportarea la legislația națională și internațională privind drepturile persoanei cu handicap.

Gama de variabile

Părțile implicate pot fi:

- persoanele cu handicap auditiv;
- instituția în cadrul căreia se desfășoară activitatea de interpretare în limbaj mimico-gestual;
- familia persoanelor cu handicap auditiv;
- instituțiile care, potrivit legii, au obligația să angajeze interpret în limbaj mimico-gestual;
- instituțiile care acordă asistență socială persoanelor cu handicap la nivel comunitar;

Categoriile de drepturi:

- drepturi civile și politice
- drepturi economice, sociale și culturale
- dreptul umanitar
- drepturi în curs de formare etc.

Autorități implicate:

- Primăria
- Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap
- Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopții
- Poliția
- Avocatul Poporului
- Ministerele
- Consiliile județene

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- Legislația specifică referitoare la drepturile persoanei cu handicap
- Standarde privind egalizarea șanselor persoanelor cu handicap
- Autoritățile cu funcții în domeniu, inclusiv adresa
- Modalități de contactare
- Tehnici de negociere
- Termenii inadecvați din perspectiva drepturilor persoanei cu handicap;
- terminologia recomandată.
- Situații de risc major pentru viața și integritatea persoanei, a modalităților de intervenție și de anunțare urgentă a organelor competente.

La evaluare se urmărește:

- Tehnici de comunicare și persuasiune la acordarea de consultanță privind drepturile persoanei cu handicap
- Capacitatea de comunicare eficientă cu persoana cu handicap
- Capacitate de evaluare obiectivă a nivelului de exercitare a drepturilor, prin raportare la Legislația privind drepturile persoanelor cu handicap
- Perspicacitatea și promptitudinea cu care sesizează orice modificări survenite în starea fizică, psihică sau socială a persoanei cu handicap de natură să modifice acordarea drepturilor sau accesibilităților prevăzute de lege
- Fermitatea, capacitatea de comunicare cu autoritățile, perseverența și responsabilitatea cu care sesizează situații de încălcare a drepturilor persoanei cu handicap

UNITATEA 7

Utilizarea creativă a limbajului**Descriere**

Unitatea se referă la competența necesară utilizării creative a limbajului de către interpretul în limbaj mimico-gestual. Exigențele interpretării în limbaj mimico-gestual solicită găsirea instantanee a unor sinonime și variante de exprimare pentru evidențierea sensului explicit și implicit al comunicării realizate prin gesturi. Utilizarea creativă a limbajului presupune fluiditatea și flexibilitatea comunicării adaptată la finalități și situații noi, ținând seama de factorii care condiționează comunicarea interpersonală.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Realizează transferul schemelor și structurilor lingvistice asimilate, în situații noi.	1.1. Transferul se realizează spontan, cu ușurință. 1.2. Exprimarea în situații noi este corectă, cu respectarea normelor limbii române și regulilor gramaticale. 1.3. Situațiile noi nu afectează deprinderile integratoare de înțelegere auditivă, exprimare orală, citire și scriere.
2. Utilizează variante de exprimare	2.1. Utilizarea variantelor de exprimare este spontană și se face cu ușurință. 2.2. Utilizarea celor mai adecvate cuvinte și expresii se face cu scopul facilitării deducerii corecte și fidele a sensului explicit și implicit de către partenerul/partenerii de comunicare. 2.3. Utilizarea variantelor de exprimare dovedește fluiditate ideatională și verbală.
3. Adaptează exprimarea în funcție de factorii comunicării interpersonale	3.1. Adaptarea conținutului comunicării are orientare clară, raportată la obiectivele specifice propuse. 3.2. Adaptarea exprimării la particularitățile partenerilor în comunicare este personalizată, flexibilă, nuanțată. 3.3. Adaptarea exprimării ține seama de profilul psihologic al interlocutorilor. 3.4. Exprimarea este adecvat adaptată în funcție de context și canalul comunicării.

Gama de variabile

Situațiile noi presupun: o altă categorie de conținut, alte obiective mai puțin familiare, alți interlocutori, alte contexte etc.

Variantele de exprimare presupun utilizarea de sinonime, antonime, parafraze, prezentare de exemple din sfera noțiunilor sau descrierea unor note/însușiri din conținutul noțiunilor.

Obiectivele propuse pot viza: transpunerea ad-literam a unui conținut, convingerea unui interlocutor (de ex. partener de afaceri), înțelegerea atât a denotațiilor cât și a conotațiilor mesajului ș.a.

Profilul psihologic al interlocutorilor poate fi diferit în plan cognitiv, afectiv, volițional, atitudinal etc.

Contextul comunicării poate fi:

- comunicare în contextul vieții cotidiene;
- comunicare bazată pe utilizarea terminologiei specifice unor instituții sau domenii (justiție, învățământ, poliție, asistență socială ș.a.)

Canalul comunicării poate fi: auditiv, audio-vizual (de ex. interpretarea în limbaj mimico gestual a unui film de televiziune), comunicare totală (vorbire, vorbire înregistrată pe reportofon, imagini demonstrate, prezentare audio-vizuală).

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

a.

- Limbă și limbaj
- Stilul de comunicare ca expresie a alegerii faptelor de limbă și a unui mod de gândire.

b.

- Creativitatea: concept și fenomen psihic.
- Factori definatorii:
 - sensibilitate la nou,
 - fluiditate ideatională,
 - fluiditate verbală,
 - flexibilitate.
- Inteligența creativă ca abilitate de a utiliza experiențele anterioare pentru a înțelege noile situații și a le face față

c.

Factorii comunicării interpersonale:

1. Variabile în raport cu emițătorul

1.1. Cadrul de referință al emițătorului

1.2. Atitudinile emițătorului în raport cu destinatarul mesajului și cu privire la situația de comunicare cu aceasta.

1.3. Rolurile și raporturile de la rol la rol în raport cu receptorul.

1.4. Influența situației globale actuale în care se înscrie comunicarea.

1.5. Reprezentarea scopului comunicării.

2. Variabile în raport cu receptorul

2.1. Starea de pregătire a receptorului.

3. Variabile în raport cu mesajul

3.1. Codul

3.2. Forma

4. Variabile în raport cu canalul de transmisie

4.1. Efectele proprii ale canalului utilizat.

4.2. Pierderea elementelor semnificative.

La evaluare se urmărește:

- capacitatea de exprimare în situații noi;
- utilizarea adecvată a variantelor de exprimare pentru deducerea sensului explicit și implicit al comunicării;
- adaptarea comunicării în funcție de obiective, profilul psihologic al interlocutorilor, de context și canalul de comunicare.

UNITATEA 8

Pregătirea comunicării specifice

Descriere

Unitatea se referă la competența necesară identificării rolurilor persoanelor implicate în comunicare, aprecierea și evaluarea particularităților persoanelor surde și auzitorilor, aflate în comunicare, a conținutului și formelor de organizare a comunicării. Această competență este indispensabilă evaluării dificultății sarcinilor, negocierii cu persoanele implicate a condițiilor comunicării. Pregătirea comunicării specifice implică și definitivarea așezării spațiale și ținutei interpretului în limbaj mimico-gestual, adecvate situației de comunicare.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Identifică specificul comunicării persoanele implicate.	<p>1.1. Identificarea rolurilor de emițător/ receptor ale partenerilor implicați în comunicare este realizată cu exactitate.</p> <p>1.2. Identificarea gradului de omogenitate a grupului este realizată atent, cu stabilirea principalelor categorii de persoane, din perspectiva comunicării.</p> <p>1.3. Evaluarea gradului de stăpânire de către persoanele implicate a limbajului mimico-gestual, a dactilemelor, a labiolecturii este fidelă, corectă și relevantă pentru activitatea de interpretare.</p> <p>1.4. Nivelul achizițiilor cognitive anterioare este identificat cu atenție.</p>
2. Evaluează conținutul și forma de organizare în situația de interpretare	<p>2.1. Toate informațiile specifice sunt identificate corect.</p> <p>2.2. Materialele necesare pentru evaluarea conținutului și formei de organizare sunt obținute în timp util.</p> <p>2.3. Conținutul comunicării este identificat cu precizie, și cu evidențierea dificultății sarcinilor de interpretare.</p> <p>2.4. Specificul formelor de organizare a comunicării este evaluat fidel, în timp util.</p>
3. Negociază cu părțile interesate condițiile comunicării	<p>3.1. Negocierea cu părțile interesate este realizată din timp, înaintea începerii comunicării</p> <p>3.2. Negocierea cu părțile interesate se realizează cu flexibilitate și cu argumentarea solidă a necesității respectării unor reguli și condiții esențiale.</p> <p>3.3. Negocierea este orientată și finalizată printr-un consens asupra condițiilor de eficiență a comunicării.</p> <p>3.4. Existența unei echipe de interpreți este negociată cu angajatorul în timp util.</p> <p>3.5. Pregătirea persoanelor surde pentru conexiunea inversă se realizează cu grijă, din timp, înainte de începerea comunicării.</p> <p>3.6. Avertizarea persoanelor auzitoare privind intervenția interpretului pentru reglarea comunicării se face în timp util, înainte de începerea comunicării.</p>

4. Definitivează așezarea și ținuta în situația de comunicare	4.1. Așezarea în mediul fizic este stabilită, conform cerințelor psihologice, ergonomice, ale eficienței comunicării. 4.2. Ținuta, vestimentație și culorile specifice ale acesteia sunt adecvate rolului de interpret, contextului, ocaziei și protocolului comunicării. 4.3. Adaptarea ținutei și vestimentației se face cu operativitate, în caz de schimbare a situației comunicării.
--	---

Gama de variabile

Nivelul achizițiilor cognitive anterioare poate fi: nivel înalt / mediu / inegal de stăpânire a limbajului mimico-gestual, a dactilemelor, labiolecturii de către persoana cu handicap auditiv

Forma de organizare a materialelor se referă la: ordinea de zi, materiale scrise ș.a.),

Conținutul comunicării se referă la: domeniul, vocabularul specific utilizat, complexitatea exprimării ș.a.

Forma de organizare a comunicării se referă la: prezentare ex-cathedra, interviu, masă rotundă, discuție în grup, grupuri mici într-o audiență largă ș.a.)

Regulile și condițiile esențiale se referă la : asigurarea condițiilor pentru contactarea din timp a partenerilor care comunică, asigurarea poziționării corespunzătoare a interpretului față de toate persoanele cu handicap auditiv, înțelegerea de către toate părțile interesate a necesității feed-back-ului și a modalităților de atenționare în timpul comunicării ș.a.

Cerințe de eficiență ale comunicării presupun: cerințe rezonabile privind durata sarcinilor, viteza cu care se comunică, pauzele, utilizarea feed-back-ului ș.a.

Pregătirea persoanelor surde pentru conexiunea inversă presupune avertizarea acestora de a interveni când nu înțeleg sau nu decodifică anumite gesturi

Angajatorul poate fi: organisme și instituții guvernamentale, camerele Parlamentului, asociații și fundații, televiziune publică/privată, instituții teatrale, societăți comerciale ș.a.

Așezarea interpretului presupune: poziția, fondul vizual (zona din spatele interpretului), iluminarea propriei poziții, distanța optimă față de interlocutori / parteneri etc.

Contextul la care se adecvează ținuta și vestimentația poate fi:

- specificul comunicării auzitorilor;
- comunicare cotidiană/conținut specific, profesionalizat al comunicării;
- terminologia specifică utilizată în instituțiile în care este angajat sau pentru care prestează serviciile precum și aspectele specifice ale contextului comunicării (la Camerele Parlamentului, Guvern, Președinție, Administrație Publică Centrală de specialitate, Administrație Publică locală, Mass-media, Autorități judecătorești, Instituții de învățământ, Instituții din domeniul financiar);
- limbaj verbal scris sau oral;
- pregătirea comunicării în grupuri de copii.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- Precizări terminologice: (apreciere, evaluare, autoevaluare)
- Competența și performanța persoanei cu handicap auditiv în comunicare.
- Modalități și instrumente de cunoaștere a limbajelor utilizate de persoana cu handicap auditiv.
- Evaluarea potențialului propriu.
- Evaluarea dificultății sarcinilor.
- Luarea în considerare a competențelor și performanțelor lingvistice și achizițiilor cognitive ale partenerilor în asigurarea eficienței comunicării.
- Spațiul și relațiile interumane.
- Zone și distanțe interpersonale (zona intimă, personală, socială și zona publică).
- Stabilirea zonei și distanței interpersonale de către interpretul mimico-gestual.
- Așezarea interpretului de limbaj mimico-gestual.
- Plasamentul la masa negocierilor; plasamentul în funcție de relațiile de comunicare distincte (cooperare, independență, comunicare, competiție, tactică)
- spații sociopete
- spații sociofuge;
- spații flexibile
- spații fixe.
- Analiza structurii timpului de comunicare.
- Valoarea psihologică a culorilor
- Raportul fond formă în recepție

La evaluare se urmărește:

- capacitatea de identificare a specificului comunicării persoanelor implicate;
 - capacitatea de obținere a tuturor informațiilor specifice privind conținutul; comunicării și forma de organizare în situația de interpretare
 - capacitatea de negociere, cu toate părțile implicate, a condițiilor comunicării;
 - capacitatea de găsire a celei mai adecvate așezări în spațiu și de asigurare a cerințelor psihologice și ergonomice pentru eficiența comunicării;
- capacitatea de alegere a ținutei adecvate și de prezentare în acord cu contextul

UNITATEA 9

Decodificarea informațiilor

Descriere

Unitatea se referă la competența necesară decodificării informațiilor transmise în cadrul comunicării realizate între persoane cu handicap auditiv și auzitori și în vederea găsirii variantelor adecvate de exprimare.

Elemente de competență	Criterii de realizare
<p>1. Urmărește particularitățile de comunicare ale persoanei cu handicap auditiv</p>	<p>1.1. Persoana care comunică prin semne gestuale este observată cu atenție, pe tot parcursul comunicării</p> <p>1.2. Particularitățile persoanei cu handicap auditiv sunt percepute și observate în totalitate și cu exactitate.</p> <p>1.3. Perceperea limbajului mimico-gestual se realizează cu atenție și cu procesarea, discriminarea corectă în câmpul vizual a mișcărilor mâinilor.</p>
<p>2. Identifică semnele gestuale</p>	<p>2.1. Particularitățile de mișcare a mâinii sunt identificate cu rapiditate.</p> <p>2.2. Corelarea dintre mișcărilor mâinii și cu semnificația semnului gestual se face corect.</p> <p>2.3. Semnul gestual corespunzător sensului literal al unui cuvânt este identificat corect și reprodus cu operativitate .</p>
<p>3. Identifică variante de exprimare</p>	<p>3.1. Identificarea celei mai adecvate variante de exprimare a sensului fidel și clar al unor cuvinte cheie se face cu promptitudine.</p> <p>3.2. Varianta optimă de exprimare se realizează corect, cu ajutorul sinonimelor.</p> <p>3.3. Utilizarea definițiilor, exemplelor din sfera noțiunii sau identificarea notelor din conținutul noțiunii se face spontan și succint.</p>
<p>4. Menține contactul vizual cu persoana surdă</p>	<p>4.1. Menținerea contactului vizual cu persoana surdă se realizează permanent, având în vedere facilitarea comunicării interpersonale și a feedback-ului.</p> <p>4.2. Menținerea contactului vizual cu persoana surdă se realizează permanent, pentru a decodifica, în timp util, mesajul transmis prin labiolectură.</p> <p>4.3. Adecvarea comunicării se face cu rapiditate, pe baza feedback-ului primit prin contactul vizual de la persoana cu handicap.</p>

Gama de variabile

Particularitățile persoanei care comunică prin semne se referă la: semnele gestuale, mimica, dactilemele și limbajul trupului

Particularitățile de mișcare a mâinii se referă la: forma mâinii, orientarea palmei, așezarea și mișcarea mâinii în spațiu

Variantele de exprimare pot fi: sinonime, prezentarea notelor noțiunii și a exemplelor din sfera noțiunii, sens literal însoțit de nuanțări, parafrazări s. a

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- Percepțiile. Determinanții exteriori (caracteristicile stimulului și contextului), interiori și relaționali ai percepției.
- Comportamente perceptiv
- Importanța explorării perceptiv în activitatea interpretului
- Categoriile de percepții:
 - *Recunoașterea obiectelor;*
 - *Percepția spațiului auditiv;*
 - *Percepția mișcării și valoarea ei adaptativă.*
- Caracterizarea reprezentărilor.
- Definiția gestului („mișcare simultană a mâinii, a capului care exprimă o idee, un sentiment, o intenție, înlocuind uneori vorbele sau dând mai multă expresivitate vorbirii” - DEX) și a semnului gestual („model sau structură/gestalt” gestuală convențională cu semnificație specifică corespunzătoare cuvintelor sau expresiilor).
- Semnele gestuale și semnificația lor.
- Recunoașterea formelor gramaticale care permit formularea de afirmații, negații, identificarea genului, cuantificări.
- Distanțele și condițiile unei percepții vizuale corecte.
- Caracterul fundamental al contactului vizual în comunicarea prin limbaj mimico-gestual (regula de aur).
- Elementele semnului gestual (forma mâinii; așezarea mâinii în spațiu; mișcarea mâinii în spațiu; orientarea palmei).
- Zona de gesticulare.
- Gesturi compuse
- Identificarea variantelor de exprimare (sinonime, definiții, exemple)

La evaluare se urmărește:

- capacitatea de discriminare, identificare și decodificare a tuturor semnelor gestuale, a mimicii, dactilemelor și a limbajului trupului pe parcursul comunicării și în ritmul acceptat al comunicării;
- identificarea și utilizarea corectă a variantelor de exprimare (sinonime, exemple din sfera noțiunilor, definiții), pentru exprimarea fidelă și nuanțată în contexte specifice de comunicare;
- menținerea contactului vizual cu persoana surdă pe tot parcursul comunicării și utilizarea constructivă a feedback-ului.

UNITATEA 10**Reproducerea/interpretarea conținutului mesajului prin semne mimico-gestuale****Descriere**

Unitatea se referă la competența necesară reproducerii / interpretării corecte a conținutului mesajului, prin semne mimico-gestuale.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Ascultă persoana care vorbește	<p>1.1. Cuvintele sunt receptate clar, cu acuitate fonematică.</p> <p>1.2. Sensul literal al cuvintelor este corect înțeles.</p> <p>1.3. Propozițiile și frazele sunt percepute în totalitate și cu exactitate.</p> <p>1.4. Sensul propozițiilor/frazelor este corect decodificat și înțeles.</p>
2. Reproduce conținutul mesajului prin semnele specifice limbajului mimico-gestual	<p>2.1. Conținutul/ înțelesul cuvintelor este reprodus cu claritate, fidel prin gestul/gesturi corespunzătoare sensului, realizate într-un spațiu de interpretare echilibrat/calibrat, armonios.</p> <p>2.2. Mesajul propozițiilor și frazelor este transmis prin gesturi produse spontan, sub formă de deprinderi cu un înalt grad de automatizare.</p> <p>2.3. Interpretarea mimico-gestuală respectă un decalaj temporal minim între vorbire și interpretare prin semne specifice limbajului mimico-gestual.</p>
3. Asigură topica în succesiunea semnelor, gesturilor	<p>3.1. Topica asigură discriminarea părților de propoziție.</p> <p>3.2. Topica respectă normele consacrate ale limbajului mimico-gestual.</p> <p>3.3. Topica asigură reproducerea sensului corect al propozițiilor și frazelor.</p>
4. Utilizează mimica/expresia feței, privirea și limbajul trupului	<p>4.1. Mimica, privirea și limbajul trupului sunt expresive, corespunzătoare conținutului/ mesajului interpretat, sentimentelor și emoțiilor evidențiate de parteneri.</p> <p>4.2. Mimica este utilizată corespunzător pentru exprimarea imperativului, interogației, mirării.</p> <p>4.3. Orientarea privirii asigură menținerea relației firești în comunicare.</p>
5. Utilizează dactilemele	<p>5.1. Dactilemele sunt utilizate exclusiv pentru transmiterea sensului unor neologisme sau cuvinte pentru care nu exista semnul gestual corespunzător.</p> <p>5.2. Cuvintele care se decodifică prin dactileme sunt identificate spontan.</p> <p>5.3. Dactilemele sunt prezentate relativ simultan cu vorbirea emițătorului.</p>
6. Pronunță simultan (fără voce) pentru asigurarea labiolecturii	<p>6.1. Pronunția simultană (fără voce) este realizată relativ simultan cu interpretare în limbaj mimico-gestual.</p> <p>6.2. Pronunția simultană, fără voce asigură evidențierea și completarea mesajului, pentru persoanele surde aflate la distanțe corespunzătoare.</p> <p>6.3. Pronunța simultana este precedată de asigurarea vizibilității ei către toate persoanele surde prezente.</p>

Gama de variabile

Situațiile pentru care realizează interpretarea în limbaj mimico-gestual sunt diferite: conferințe/expuneri cu diferite grade de complexitate, mese rotunde, negocieri ș.a.;

Rețeaua de comunicare poate fi diferită: individ-individ, individ-grup, grup-individ, grup-grup

Situația de comunicare poate fi cunoscută sau neprevăzută;

Nivelul de instruire al interlocutorilor poate fi diferit: cultură generală elementară, cultură generală bogată/aprofundată, nivel superior;

Terminologie specifică unui anumit domeniu diferă în diferite grade în raport cu bagajul terminologic/noțional al persoanelor cu handicap auditiv;

Stilul persoanei care este emițător în limbaj verbal diferă în ceea ce privește complexitatea exprimării: utilizarea cu preponderență a propozițiilor simple și dezvoltate sau a unor fraze ample; stil obiectiv sau eseistic

Vocabularul utilizat de interlocutor poate solicita sau nu utilizarea dactilemelor

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- Percepțiile și reprezentările auditive
- Definiția interpretării, concepții legate de interpret și interpretare.
- Limbajul gestual - limbaj de sine stătător; limbaj matern.
- Limbajul gestual românesc.
- Asemănări și deosebiri între limbajul gestual și limbajul oral.
- Semnificația mimicii
- Formarea stereotipiilor dinamice coordonate și a deprinderilor mimico-gestuale.
- Asigurarea aspectului creativ al uzajului normal al limbii.
- Gramatica limbajului mimico-gestual
- Importanța topicii gesturilor în transmiterea mesajelor.
- Rolul mimicii în interpretarea în limbaj mimico-gestual.
- Semnificația expresiilor feței.
- Rolul privirii
- Conceptul de comunicare totală
- Rolul limbajului trupului.
- Exemple de situații, contexte.
- Importanța dactilemelor de către interpretul de limbaj mimico-gestual.
- Dactilemele corespunzătoare fonemelor din limba română.
- Situații în care este necesară utilizarea dactilemelor de către interpret.
- Exemple de cuvinte exprimate prin dactileme în activitatea interpretului.
- Labiolectura
- Importanța labiolecturii în comunicarea eficientă.

La evaluare se urmărește:

- Corectitudinea selecției și efectuării fiecărui semn din limbajul mimico gestual
- Transpunerea corectă și fidelă în semne mimico gestuale, a sensului literal al cuvintelor
- Transmiterea clară și fidelă a conținutului și mesajului propozițiilor și frazelor, prin interpretarea în limbaj mimico-gestual

UNITATEA 11

Transpunerea în vorbire a informațiilor din limbajul mimico-gestual

Descriere

Unitatea se referă la competența interpretului în limbaj mimico-gestual de a transmite prin limbaj verbal sensul literal și mesajul prezentat prin limbaj mimico-gestual.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Recepționează informațiile codificate în limbaj mimico-gestual	1.1. Semnificația fiecărui gest primit în limbaj mimico-gestual este decodificată spontan, relativ simultan cu dinamica exprimării gestuale. 1.2. Mesajul propozițiilor/frazelor recepționate în limbaj mimico-gestual este înțeles corect și fidel. 1.3. Mesajul recepționat este memorat cu toate amănuntele relevante și cu toate sensurile acordate de parteneri.
2. Clarifică mesajele	2.1. Solicitarea precizărilor necesare pentru clarificarea mesajelor se realizează cu promptitudine. 2.2. Informațiile recepționate sunt sintetizate operativ, în strânsă legătură cu fluxul comunicării. 2.3. Mesajele comunicate sunt adaptate la particularitățile partenerilor. 2.4. Neutralitatea comunicării este menținută cu detașare și imparțialitate.
3. Formulează verbal conținutul mesajului transmis prin limbaj mimico-gestual	3.1. Mesajul recepționat în limbaj mimico-gestual este formulat verbal, fidel, clar și limpede. 3.2. Mesajul comunicării este transmis verbal cu respectarea sensului literal al gesturilor, precum și a regulilor gramaticale ale limbii române. 3.3. Mesajul este transmis utilizând cele mai potrivite cuvinte, la un nivel cultivat, precum și a paralimbajelor corespunzătoare. 3.4. Mesajul este transmis printr-o vorbire fluentă, cursivă, cu grijă pentru menținerea unei bune relații interpersonale.

Gama de variabile

Clarificarea mesajelor ține cont de: particularitățile partenerilor și anume: nivelul deprinderilor de exprimare în limbaj mimico-gestual, capacitatea de a realiza labiolectura, utilizarea/neutilizarea dactilemelor, expresivitatea mimicii persoanelor surde; vocabularul activ al persoanelor auzitoare, nivelul lor de familiarizare cu noțiunile/ terminologia utilizată;

Modul de formulare ține cont de: nivelul de instruire al partenerilor; terminologia specifică unor domenii/instituții sau terminologie bazată pe fondul principal de cuvinte (limbaj cotidian, uzual);

Paralimbajele folosite se referă la: tonul vocii, intensitate, accentuarea unor cuvinte în funcție de conținutul comunicării efectuate de persoana surdă, mimica acesteia și limbajul trupului.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- Limba română literară.
- Gramatica limbii române.
- Înțelegerea ca activitate a gândirii.
- Comportamente care exprimă înțelegerea (transpunerea dintr-un limbaj în altul, interpretarea, extrapolarea).
- Noțiunea de stil în comunicare.
- Definiția paralimbajelor – „ansamblul de semne nonverbale” care constituie o semnificație suplimentară ce însoțește mesajul verbal.
- Tipologia paralimbajelor:
 - paralimbajul ținutei (postură, poziția capului ș.a.);
 - paralimbajul gestual și motor (mișcarea mâinilor, a brațelor, a umerilor, schimbări de postură, mișcările capului și gâtului);
 - paralimbajul mimicii feței;
 - paralimbajul privirii;
 - paralimbajele asociate cuvântului (efecte verbo-motoare privind ritmul, debitul, metrica și accentele limbajului vorbit;
 - efectele vocii care țin de intensitate, timbru, înălțime; efectul sonorității propozițiilor).

La evaluare se urmărește:

- exprimarea orală relativ simultană cu utilizarea limbajului mimico-gestual de către persoana surdă;
- recepționarea și transmiterea corectă și fidelă în limbaj verbal a sensului și mesajului emis în limbaj mimico-gestual de către persoana surdă;
- respectarea normelor gramaticii limbii române în comunicarea verbală;
- utilizarea paralimbajelor sugerate de limbajul mimico-gestual, expresiile distincte ale feței și limbajul trupului persoanei cu handicap auditiv.

UNITATEA 12

Utilizarea comunicării inverse / feed-back- ului**Descriere**

Unitatea se referă la competența necesară asigurării eficienței comunicării, prin utilizarea feedback-ului ca mijloc de stimulare a unei inter-relaționări pozitive și prin crearea unui climat de onestitate și franchețe, a unui mediu empatic.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Urmărește reacțiile și modificările de comportament ale persoanei surde.	1.1. Reacțiile și modificările în limbajul persoanei surde sunt obținute prin observare atentă, în procesul și dinamica comunicării. 1.2. Reacțiile și modificările sunt decodificate cu promptitudine, corect. 1.3. Observarea vizează toate persoanele cu handicap auditiv implicate în comunicare.
2. Solicită clarificarea mesajelor de la persoanele implicate în comunicare.	2.1. Solicitarea intervențiilor de clarificare a mesajelor din partea persoanelor implicate în comunicare se face cu claritate, înainte de începerea comunicării. 2.2. Modalitățile de intervenție/atenționare sunt stabilite cu toate detaliile, împreună cu persoanele surde. 2.3. Informațiile obținute de la persoanele surde sunt prelucrate adecvat, pentru a se asigura eficiența comunicării.
3. Adaptează comunicarea la condițiile concrete	3.1. Situațiile de reglare a comunicării sunt anunțate emițătorului în limbaj verbal/ oral în timp util. 3.2. Reglarea comunicării se produce prompt, pe baza informațiilor obținute. 3.3. Feedback-ul și ajustarea comunicării are loc după fiecare secvență a activității și/sau ori de câte ori identifică insuficienta înțelegere a sensului literal și a mesajului.
4. Încurajează inițiativa și participarea la discuții	4.1. Feed-back-ul este utilizat pentru a încuraja inițiativa și participarea persoanei cu deficiență auditivă în comunicare 4.2. Feed-back-ul este utilizat pentru stimularea unei interrelaționări pozitive, pentru crearea unui climat de onestitate și franchețe, a unui mediu empatic. 4.3. Comunicarea inversa vizează atât persoanele cu handicap cat si pe cele auzitoare

Gama de variabile

Solicitarea clarificării mesajelor se realizează în diferite contexte precum: observarea unor semne de neliniște, nedumerire din partea persoanelor surde, folosirea consemnelor stabilite pentru atenționare, flux/ritm neadecvat al vorbirii auzitorilor, apariția/utilizarea unor termeni neuzuali / neanticipați

Reglarea comunicării presupune intervenția spontană a interpretului în limbaj mimico-gestual în situația în care ritmul vorbirii este prea rapid, când apar cuvinte necunoscute ș.a.

Adaptarea comunicării este diferită: prin raportare la feed-back-ul solicitat; în funcție de cunoașterea gradului de familiarizare a partenerilor cu terminologia specifică; a specificului comunicării persoanelor auzitoare; a nivelului stăpânirii limbajului mimico-gestual de către persoanele surde și a competențelor lor lingvistice; în funcție de situația de comunicare (expunere, conversație, negociere).

Eficiența comunicării cu persoana surdă vizează inteligibilitatea, claritatea, ritmul, volumul, densitatea informațiilor transmise.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- Rolul feed-back-ului (conexiune inversă/retroacțiune; aferență inversă în asigurarea eficienței comunicării).
- Principiile reglării și autoreglării.
- Feed-back-ul și nivelul informațional și relațional al comunicării.
- Procese de ajustare și acomodare; mijloace utilizate.
- Obținerea corectă a informațiilor despre eficiența comunicării.
- Asigurarea valorii formative și stimulative a feed-back-ului.
- Utilizarea feed-back-ului pentru stimularea unei interrelaționări pozitive, pentru crearea unui climat de onestitate și franchețe, a unui mediu empatic.
- Reglarea comunicării pentru anumite persoane din grupuri neomogene.
- Modalitățile pe care persoanele surde le utilizează pentru atragerea atenției interpretului: agitarea mâinii în câmpul vizual al interpretului, atingerea în cazul conversației ș.a.

La evaluare se urmărește:

- capacitatea de atenție și urmărire a reacțiilor și modificărilor de comportament la persoanele surde;
- corectitudinea informațiilor obținute
- utilizarea conexiunii inverse pe parcursul comunicării
- reglarea comunicării în limbaj mimico-gestual și a interlocutorilor în funcție de datele feedback-ului;
- capacitatea de încurajare a inițiativei și participării persoanei cu handicap auditiv și de stimulare a unei inter-relaționări pozitive între toate persoanele care comunică.